

گروه پرستاری بهداشت جامعه

شیوه نامه اجرای برنامه آموزشی مصوب دروس رشته کارشناسی ارشد پرستاری

بهداشت جامعه سال ۱۴۰۰

پرستاری سلامت جامعه یک تخصص در پرستاری با هدف ارتقاء و حفاظت از سلامت مردم با استفاده از دانش پرستاری، بهداشت عمومی و علوم اجتماعی است. پرستاری سلامت جامعه یک رویکرد جمعیت محور و جامعه محور است که هدف آن ارتقاء سلامت کل جمعیت و پیشگیری از بیماری، ناتوانی و مرگ زودرس در یک جمعیت است. بر اساس برنامه آموزشی مصوب ۱۱-۳-۱۴۰۰ تعداد واحدهای درسی در این دوره ۳۲ واحد است که دروس اختصاصی اجباری ۲۶ واحد، دروس اختصاصی اختیاری ۲ واحد و پایان نامه ۴ واحد را در بر می گیرند. در آرایش درس جدید واحدها در ۴ ترم ارائه می شوند. در ترم اول ۱۱/۵ واحد دروس پیش نیاز و دروس اجباری اختصاصی ارائه می شود. در ترم دوم ۹ واحد شامل دروس اختصاصی اجباری (۷ واحد) و اختیاری (۲ واحد) و در نیمسال سوم ۸ واحد اختصاصی اجباری و در نیمسال چهارم ۱۰ واحد شامل کارورزی و پایان نامه ارائه می گردد. دانشجوی این مقطع پس از بررسی های لازم و با راهنمایی اساتید، عنوانی را انتخاب و به پژوهش راجع به آن پرداخته و پس از جمع آوری داده ها و تحلیل، نتایج را ارائه می دهد. نتایج می تواند در مجلات معتبر چاپ شده و در پرستاری سلامت جامعه مورد استفاده قرار گیرد.

گروه همچنین تعداد ۴ کارگاه مهارت های ارتباطی و مصاحبه (اجباری)، کارگاه مقاله نویسی و داوری مقالات (اختیاری)، کارگاه خدمات سلامت در بلایا (اجباری) و کارگاه خدمات مبتنی بر شواهد (اختیاری) مجموعاً به میزان ۱۸ ساعت به ترتیب از نیمسال اول تا چهارم ارائه می کند.

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است :

- یادگیری مبتنی بر وظایف (Task based education / Learning by doing)
  - یادگیری دانشجو محور
  - یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem based)
  - یادگیری جامعه نگر (Community oriented)
  - یادگیری موضوع محور (Subject directed)
  - یادگیری مبتنی بر شواهد (Evidence based)
  - یادگیری جامع نگر (Holistic learning)
  - آموزش مبتنی بر صلاحیت های تخصصی حرفه ای
  - آموزش مشارکتی / بین حرفه ای (Collaborative/Interdisciplinary learning)
- در این دوره، عمدتاً از روشها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته خواهد شد :
- سمینار و کنفرانس های داخل بخشی، بین رشته ای و بین دانشگاهی
  - بحث در گروه های کوچک - کارگاه های آموزشی - ژورنال کلاب و گزارش مورد case presentation
  - آموزش حضوری در مراکز/ پایگاه های خدمات جامع سلامت و سایر عرصه های ارائه خدمات سلامت در سطح جامعه (مدارس، مهدکودک ها، کارخانه ها و..)
  - آموزش های مجازی با استفاده از فیلم های آموزشی، سناریو و نمایش
  - استفاده از تکنیک های آموزش از راه دور و شبیه سازی بر حسب امکانات

- مشارکت در آموزش رده های پایین تر
  - خودآموزی self education, self study
  - سایر روش و فنون آموزشی بر حسب نیاز و اهداف آموزشی
- دانشجویان با روشهای: کتبی، شفاهی، آزمون تعاملی رایانه‌ای، آزمون ۳۶۰ درجه، ارزیابی کارپوشه (port folio)، DOPS، (Direct Observation of Procedural Skills)، Project Based Assessment، Mini-cex، ارزیابی خواهند شد.

توانمندی و مهارت های اصلی مورد انتظار دانشجویان این رشته عبارتند از:

در نقش پیشگیری

- مشارکت در برنامه های ارتقای سلامت آحاد جامعه
- مشارکت در برنامه های بهداشت محیط و بهداشت حرفه ای
- همکاری در بررسی و تحلیل وضعیت سلامت، تشخیص مشکلات سلامت در سطح جامعه و ارائه گزارش به مسئولین
- ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی
- ارزیابی سلامت و اطلاع رسانی / مورد یابی
- غربالگری و نظارت برای هر دو بیماری واگیر - مانند سل (سل)، اچ آی وی، تب خونریزی دهنده دنگ (DHF)، آنفلوانزا؛ و بیماری های غیرواگیر مانند فشار خون بالا، دیابت شیرین، بیماری های قلبی عروقی و غیره
- ارتقاء رفتار بهداشتی از جمله تغذیه، ورزشهای بدنی، مراقبت از خود و غیره
- توانمندسازی و ظرفیت سازی موسسات اجتماعی / سازمانها، گروهها و شبکهها برای تشویق اقدامات مشترک جامعه در زمینه بهداشت فیزیکی، ایمنی مواد غذایی، محیط های کاری سالم، ایمنی جادهها، و پرورش روابط اجتماعی و فعالیت ها در میان افراد جامعه.

در نقش مشاوره ای

- تحلیل، شناسایی مشکلات پرستاری در جامعه و ارائه راهکارهای اصلاحی به مسئولین مربوطه
  - مشاوره سلامت محور به فرد، خانواده، گروه و جامعه
- مشاوره سلامت / مشاوره خانواده**
- آموزش رفتارهای سالم و انتشار اطلاعات بهداشتی
  - ارتقاء توانمندی مراقبان غیررسمی افراد مبتلا به بیماری های مزمن، معلولیت ها و کسانی که در خانواده و جامعه در خانه در بستر هستند.

در نقش متخصص بالینی و اداره موردی

- مشاهده و درمان عکس العمل های مددجو/ بیمار
- مدیریت علائم
- پایش وضعیت سلامتی مددجو و ارجاع
- پیگیری بیماری های حاد و مزمن
- انجام خدمات مراقبتی در منزل مبتنی بر فرایند پرستار
- مدیریت دارو برای افراد مبتلا به بیماری های مزمن و پایدار

در نقش مراقبتی - حمایتی

- نقش حمایتی از مددجویان
- ارائه خدمات سلامت به گروه های هدف دارای اولویت نظیر زنان، سالمندان، کودکان و نوجوانان، افراد ناتوان و بیمار در جامعه

- ارائه مراقبت مبتنی بر تشخیص‌های پرستاری در برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع در مراکز سلامت جامعه
- پیگیری وضعیت سلامت مددجو و خانواده با انجام بازدید و ارائه مراقبت‌های پرستاری و آموزش‌های ضروری در منزل و ارجاع در صورت لزوم
- ارائه مراقبت‌های فوری پرستاری به آسیب دیدگان در صحنه‌هایی که دچار سوانح و بلایا شده‌اند.
- جلب مشارکت مددجو و خانواده در کلیه تصمیم‌گیری‌های مرتبط با سلامت جامعه
- مشارکت و همکاری با سایر اعضای گروه سلامت در ارائه خدمات سلامتی مشارکت با نهادهای اجتماعی جهت ارائه خدمات به گروه‌های محروم و فاقد دسترسی به خدمات سلامتی
- حمایت عاطفی، جسمی، روانی و مراقبت معنوی مددجو
- حمایت حقوق قانونی و انسانی مددجو

نقش آموزشی

- توانمندسازی و آموزش فرد، خانواده، و جامعه بر مبنای سطوح پیشگیری بر اساس نیازها
- آموزش گروه آسیب پذیر در پیشگیری از بروز عوارض و اختلالات جسمی، روانی و اجتماعی
- مشارکت و همکاری در امر آموزش دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارکنان نظام سلامت در عرصه‌های ارائه خدمات سلامت
- تهیه محتوا، مطالب و متون آموزشی بر مبنای مشکلات رایج و بیماری‌های شایع در کشور یا شهر محل زندگی

نقش هماهنگ کننده

- مشارکت در سیاستگذاری‌های پرستاری در نظام سلامت و جامعه
- مشارکت و همکاری در برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های تامین سلامت جامعه، با تأکید بر خدمات پرستاری
- همکاری در مدیریت بحران‌های اجتماعی و بلایای طبیعی در زمینه پرستاری
- همکاری در برنامه‌های تحول نظام سلامت و تدوین راهنماهای بالینی
- مشارکت فعال در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری‌های بخش سلامت

نقش پژوهشی

- همکاری و مشارکت در انجام و توسعه پژوهش‌های سلامت محور و مبتنی بر جمعیت در نظام سلامت در رشته پرستاری جامعه
- پیشنهاد و اجرای طرح‌های بنیادی و کاربردی
- انجام پژوهش و ارائه مقاله در کنگره‌های ملی و بین‌المللی در راستای پرستاری سلامت جامعه
- انتشار، انتقال دانش و به کارگیری نتایج تحقیقات در جهت توسعه و ارتقای سطح کیفیت خدمات بهداشتی درمانی، توانبخشی و مراقبت‌های پرستاری در جامعه

مهارت‌های مورد انتظار و نحوه کسب امتیاز آنها در جدول زیر آورده شده است.

مهارت				مشارکت
حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری				
مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات	
۲	۳	۵	۱۰	مشکل گشایی و حل مشکل در سطح فرد، خانواده، گروه و جامعه
۲	۳	۵	۱۰	شناخت منابع موجود در جامعه و هماهنگی

				در جهت به کارگیری آنها
۱۰	۵	۳	۲	ارجاع و پیگیری موارد مشکوک
۱۰	۵	۳	۲	مهارت‌های رهبری و ارتباطی
۲۰	۱۰	۵	۵	بیماریابی، ارجاع و پیگیری
۲۰	۱۰	۵	۵	گرفتن شرح حال و انجام معاینات فیزیکی
۶	۲	۲	۲	غربالگری(خونگیری از پاشنه پای نوزادان، معاینات پوست، پستان و پروستات و بیضه ها...) و بیماریابی(سل، مالاریا، وبا، ...)
۶	۲	۲	۲	انجام واکسیناسیون
۲۰	۱۰	۵	۵	بررسی و تجویز مکمل های ضروری
۲۰	۱۰	۵	۵	آموزش به بیمار/ خانواده بر مبنای ارزیابی نیازهای آموزشی و پایش خودمراقبتی مددجویان
۱۰	۵	۳	۲	بررسی سبک زندگی و مداخلات ارتقای سلامت
۲۰	۱۰	۵	۵	ارائه مراقبت های سلامت مادر و کودک
۱۵	۱۰	۲	۳	استفاده از تجهیزات پزشکی(گلوکومتر، اتوکلاو، ...)
۱۰	۵	۳	۲	نمونه برداری از تجهیزات و محیط برای کنترل عفونت در عرصه
۱۰	۵	۳	۲	اندازه گیری شاخص های سلامت محیط (کلرسنجی و ..)
۱۰	۴	۴	۲	مراقبت در منزل (مراقبت از استومی ها، سنداژ، تغذیه مصنوعی، ...)
۲۰	۱۰	۵	۵	ارزیابی سلامت جامعه (CommunityAssessment)

با آرزوی موفقیت برای شما دانشجوی عزیز